

ประโยค ป.ธ. ๖

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

๑. ทราบมาว่า ในยุคนั้น ไม่มีการใช้รถยนต์หีบอ้อย ในเวลาคนตัดอ้อยที่ปลายหรือที่โคนแล้วยกขึ้น น้ำอ้อยย่อมไหลออกเองเลยทีเดียว เหมือนน้ำไหลออกจากชมกรก ๆ ก็ในเวลาที่ถูกภูมิพีผู้เป็นน้องชายนั้นถือล้าอ้อยเดินมาจากไร่ พระปัจเจกพุทธะที่ภูเขาคันธมาทน์ ออกกจากสมาบัติแล้ว ใคร่ครวญคิดว่า วันนี้ จักทำการอนุเคราะห์แก่ใครดีหนอ เห็นภูมิพีผู้เป็นน้องชายนั้นเข้าไปในขอบเขตญาณของตน และทราบว่าเขาเป็นผู้สามารถจะทำการสงเคราะห์ได้ จึงได้ถือบาตรและจีวรมาด้วยฤทธิ์ ยืนอยู่ข้างหน้าเขา ๆ เขาพอเห็นพระปัจเจกพุทธะนั้น ก็มีจิตเลื่อมใส จึงลาดผ้าห่มบนภูมิประเทศที่สูงกว่าแล้วนิมนต์ให้พระปัจเจกพุทธะนั่ง ด้วยกราบเรียนว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ นิมนต์นั่งที่นี่ แล้วกล่าวว่า ขอพระคุณท่านจงน้อมบาตรมาเถิด ได้แก่ที่ผูกล้าอ้อยวางไว้บนบาตร ๆ น้ำอ้อยไหลลงเต็มบาตรแล้ว ๆ เมื่อพระปัจเจกพุทธะดื่ม น้ำอ้อยนั้นแล้ว ภูมิพีผู้น้องนั้นคิดว่า ดีจริงหนอ พระผู้เป็นเจ้าของเราดื่ม น้ำอ้อยแล้ว ถ้าพี่ชายของเรา จักให้เราจ่ายค่าอ้อย เราก็จักให้ค่าอ้อย ถ้าจักให้เราจ่ายเป็นส่วนบุญ เราก็จักให้ส่วนบุญ แล้วกล่าวว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ นิมนต์พระคุณท่านน้อมบาตรเข้ามาเถิด ได้แก่ล้าอ้อยแม่ล้าที่ ๒ ถวายน้ำอ้อยแล้ว ๆ ว่ากันว่า ภูมิพีผู้น้องนั้นมิได้มีความคิดอะไรอื่นใด แม้มีประมาณนี้ว่า พี่ชายของเราจักนำอ้อยล้าอื่นจากไร่อ้อยมาเคี้ยวกิน ๆ ส่วนพระปัจเจกพุทธะ เพราะความที่ตนเองได้ดื่ม น้ำอ้อยล้าแรกแล้ว ประสงค์จะแบ่งน้ำอ้อยนั้นกับพระปัจเจกพุทธะองค์อื่นๆ ด้วย จึงเพียงแต่รับไว้แล้วนั่งอยู่ ๆ

๒. กุฎุมพีผู้นอนนั้น ทราบอาการของพระปัจเจกพุทธะนั้น จึงไหว้ว ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ตั้งความปรารถนาว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ น้ำอ้อยเลิศรส นี้ใด ที่กระผมถวายแล้ว ด้วยผลแห่งน้ำอ้อยอันเลิศรสนี้ กระผมพึงเสวยสมบัติ ในเทวโลกและมนุษย์โลก ในท้ายที่สุด พึ่งบรรลุธรรมที่ท่านบรรลุแล้วนั้นแล ฯ แม้พระปัจเจกพุทธะก็กล่าวว่า ขอความปรารถนาที่ท่านตั้งไว้แล้ว จงสำเร็จ อย่างนั้น แล้วทำอนุโมทนาแก่เขา ด้วย ๒ คาถาว่า สิ่งที่ท่านต้องการแล้ว ปรารถนาแล้ว (จงสำเร็จ) แก่ท่าน เป็นต้น แล้วก็อธิษฐานโดยประการที่เขาจะ มองเห็นได้ เหาะไปภูเขาคันธมาทน์ทางอากาศ ได้ถวายน้ำอ้อยแก่พระ ปัจเจกพุทธะ ๕๐๐ องค์ ฯ เขาเห็นปาฏิหาริย์นั้นแล้ว ไปยังถิ่นพำนักของพี่ชาย เมื่อพี่ชายถามว่า เข้าไปไหนมา จึงบอกว่า ฉันไปตรวจดูไร่อ้อยมา ถูกพี่ชาย กล่าว(เชิงตำหนิ)ว่า คนอย่างเจ้าไปไร่อ้อยจะได้ประโยชน์อะไร เจ้าควรจะไปถือ เอาลำอ้อยมา ๑ ลำ หรือ ๒ ลำมิใช่หรือ จึงกล่าวตอบว่า ถูกละ พี่ชาย ฉันถือ เอาอ้อยมา ๒ ลำ แต่ฉันพบพระปัจเจกพุทธะองค์หนึ่ง จึงถวายน้ำอ้อยจากลำ อ้อยของฉัน แล้วถวายน้ำอ้อยจากลำอ้อยแม่ของพี่ ด้วยคิดว่า เราจักให้ค่า อ้อยหรือส่วนบุญ พี่จักรับค่าอ้อยหรือจักรับส่วนบุญ ฯ ผู้พี่ชายถามว่า ก็ พระปัจเจกพุทธะ ทำอะไร ฯ น้องชายตอบว่า ท่านคั้นน้ำอ้อยจากลำอ้อยของ ฉันแล้ว ก็ถือเอาน้ำอ้อยจากลำอ้อยของพี่ ไปยังภูเขาคันธมาทน์ทางอากาศ แล้วได้ให้แก่พระปัจเจกพุทธะ ๕๐๐ องค์ ฯ ผู้พี่ชายนั้น เมื่อน้องชายกำลัง กล่าวอยู่นั้นแหละ ความอิมใจก็แผ่ซาบซ่านไปทุกส่วนทั่วร่างกาย ได้ทำความ ปรารถนาว่า การบรรลุธรรมที่พระปัจเจกพุทธะนั้นเห็นแล้วนั้นแหละ พึงมีแก่ เรา ฯ น้องชายปรารถนาสมบัติ ๓ อย่าง ส่วนพี่ชายปรารถนาพระอรหัต ด้วย ประการฉะนี้ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๒
แปล ไทยเป็นมคร

๑. ตทา กิร อุจฺฉุณฺโณ ยนฺเตน ปิพฺพนกิจฺจํ นตฺถิ อคฺเค วา มฺลเ วา
ฉินฺทิตฺวา อุภฺยิตฺตกาเล ชมกรกโต อุทกํ วิย สยเมว รโส นิกฺขมติ ฯ
ตสฺส ปน เขตฺตโต อุจฺฉุณฺญจฺิโย คเหตุวา อากมนกาเล คนฺธมาทนปฺพหเต
ปจฺเจกพฺพุโธ สฺมาปตฺติโต วุฏฺฐาย กสฺส นุ โข อชฺช อนุคฺคหํ
กิริสฺสามิติ อุปฺชาเรนโต ตํ อตฺตโน ฌาณชาเล ปวิฏฺฐํ ทิสฺวา สงฺคหํ
กาตุํ สมตฺถภาวญฺจสฺส ฌตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย อิทธิยา อากนฺตฺวา ตสฺส
ปฺรโต อุฏฺฐาสิ ฯ โส ตํ ทิสฺวาว ปสฺนุนจิตฺโต อุตฺตรสาณฺฑกํ อุจฺจเตร
ญฺมิปฺปเทเส อตฺถริตฺวา ฆนฺเต อิธ นิสฺสีทถาติ ปจฺเจกพฺพุทฺธํ นิสฺสีทาเปตฺวา
ปตฺตํ อุปฺนามเถถาติ อุจฺฉุณฺญจฺิยา พนฺธนญฺจานํ โมเจตฺวา ปตฺตสฺส อุปริ
อกาสิ ฯ รโส โอตริตฺวา ปตฺตํ ปฺรเสสิ ฯ ปจฺเจกพฺพุทฺธเณ ตสฺมिํ รเส ปิเต
สาธุกํ วด เม อยฺเยน รโส ปิโต สเจ เม เชฏฺฐภาติโก มฺลํ อหฺราเปสฺสติ
มฺลํ ทสฺสามิ สเจ ปตฺตี อหฺราเปสฺสติ ปตฺตี ทสฺสามิติ จินฺเตตฺวา ฆนฺเต
ปตฺตํ อุปฺนามเถถาติ พุตฺติยปี อุจฺฉุณฺญจฺิ โมเจตฺวา รสํ อทาสิ ฯ ภาตา เม
อุจฺฉุกฺเขตฺตโต อณฺเฬํ อุจฺฉุํ อหฺริตฺวา ขาทิสฺสตีติ เอตฺตกํปี กิริสฺส
วญฺจนจิตฺตํ นาโหสิ ฯ ปจฺเจกพฺพุโธ ปน ปจฺฉมํ อุจฺฉุรสฺส ปิตตฺตา
ตํ อุจฺฉุรสฺสํ อณฺเฬหิ สทฺธิํ สํวิภจฺติกาโม หุตฺวา คเหตุวาว นิสฺสีทิ ฯ

๒. โส ตสฺส อากาโร ฌตฺวา ปญฺจปฺปตฺติญฺจิตฺเตน วนฺทิตฺวา ฆนฺเต
โย อยํ มยา ทินฺโน อคฺครโส อิมสฺส นิสฺสนฺนฺเทน เทวมนุสฺเสสฺส สมฺปตฺตี
อนุภฺวิตฺวา ปรีโยसानเณ ตุมฺเหหิ ปตฺตชฺมมเมว ปาปฺุณฺเณยฺนติ ปตฺถนํ จเปสิ ฯ
ปจฺเจกพฺพุโธปีสฺส เอวํ โหตฺตุติ วดฺวา อิจฺฉิตฺตํ ปตฺถิตฺตํ ตฺยฺหนฺติอาทึหิ ทฺวิหิ
คาถาหิ อนุโมทนํ กตฺวา ยถา โส ปสฺสติ เอวํ อธิฏฺฐหิตฺวา อากาเสน
คนฺธมาทนํ คนฺตฺวา ปญฺจนฺนํ ปจฺเจกพฺพุทฺธสตานํ รสํ อทาสิ ฯ โส ตํ
ปาฎิหาริยํ ทิสฺวา ภาตฺตุ สนฺตีกํ คนฺตฺวา กหํ คโตสฺสีติ วุตฺเต อุจฺฉุกฺเขตฺตํ

โอบโลเกตุ์ คโตมฺหีติ ก็ ตาทิเสน อัจฉุกฺเขตฺตํ คเตน นนุ นาม เอกํ วา
 เทว วา อัจฉุกฺขุจิโย อาทาย อาคนฺตพฺพํ ภเวยฺยาติ ภาตฺรา วุตฺโต อาม
 ภาติก เทว เม อัจฉุกฺขุจิโย คหิตา เอกํ ปน ปจฺเจกพฺพุทฺธํ ทิสฺวา มม
 อัจฉุกฺขุจิโต รสํ ทตฺวา มฺลํ วา ปตฺตี วา ทสฺสามีติ ตุมฺหากํปิ เม
 อัจฉุกฺขุจิโต รโส ทินฺโน กิณฺนุ โข ตสฺส มฺลํ คณฺหิสฺสถ อูทาทุ
 ปตฺตินฺติ อาห ๑ ก็ ปน ปจฺเจกพฺพุทฺธเณ กตฺนฺติ ๑ มม อัจฉุกฺขุจิโต รสํ
 ปิวิตฺวา ตุมฺหากํ อัจฉุกฺขุจิโต รสํ อาทาย อากาเสน คนฺธมาทนํ คนฺตฺวา
 ปลฺลจสฺตานํ ปจฺเจกพฺพุทฺธานํ อทาสีติ ๑ โส ตสฺมี กเถนฺเตยฺว นีรฺนฺตรํ
 ปิตฺยา ผุฏฺฐสฺรีโร หุตฺวา เตน เม ปจฺเจกพฺพุทฺธเณ ทิฏฺฐชฺมมฺสฺเสว อธิคโม
 ภเวยฺยาติ ปตฺถนํ อกาลิ ๑ เอวํ กนิฏฺฐเณ ติสฺโส สมนฺปตฺติโย ปตฺติตา
 เชฏฺฐเณ ปน อรหตฺตํ ปตฺถิตฺนฺติ ๑
